KOMISIJAS REGULA (EK) Nr. 1503/2006

(2006. gada 28. septembris),

ar ko īsteno un groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1165/98 par īstermiņa statistiku attiecībā uz mainīgo lielumu definīcijām, mainīgo lielumu sarakstu un datu apkopošanas biežumu

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes 1998. gada 19. maija Regulu (EK) Nr. 1165/98 par īstermiņa statistiku [1], un jo īpaši tās 17. panta b)–d) punktu,

tā kā:

(1) Ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1165/98 izveidoja vienotu sistēmu, lai iegūtu īstermiņa Kopienas statistiku par ekonomikas attīstības ciklu un noteica vajadzīgos mainīgos lielumus.

(2) Ar Regulu (EK) Nr. 1158/2005 ieviesa jaunus mainīgos lielumus un noteica dalībvalstīm jaunus pienākumus par datu vākšanu.

(3) Tādējādi ir vajadzīgi īstenošanas pasākumi, kā arī grozījumi Regulā (EK) Nr. 1165/98 attiecībā uz mainīgo lielumu definīcijām, mainīgo lielumu sarakstu un datu apkopošanas biežumu.

(4) Tāpēc Komisijas 2001. gada 26. marta Regula (EK) Nr. 588/2001, ar ko attiecībā uz mainīgo definīcijām ievieš Padomes Regulu (EK) Nr. 1165/98 par īstermiņa statistiku [2], jāaizstāj ar šo regulu.

(5) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Statistikas programmu komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Mainīgo lielumu definīcijas

1. Mainīgo lielumu definīcijas, kas izklāstītas Regulas (EK) Nr. 1165/98 A–D pielikumā, kā arī šo lielumu mērķi, apraksts un attiecīgo indeksu aprēķina metodes ir aprakstītas šīs regulas I pielikumā.

2. Dalībvalstis sāk piemērot šīs definīcijas statistikas datu vākšanai ne vēlāk kā vienu gadu pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

3. Pilnīga atbilstība šīm definīcijām jāpanāk ne vēlāk kā līdz nākamajai bāzes gada pārskatīšanai, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 1165/98 11. pantā.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka iepriekš apkopotos statistikas datus, uz kuriem attiecas Regula (EK) Nr. 1165/98, pārskata, tos pārrēķinot vai pārvērtējot, lai tie atbilstu šīm definīcijām.

5. Katra dalībvalsts pēc Komisijas pieprasījuma nosūta tai attiecīgo informāciju par statistikas datu atbilstību šīs regulas I pielikumā sniegtajām definīcijām. Ja mainīgā lieluma iznākums atšķiras ne vairāk kā par 0,2 % no tāda mainīgā lieluma iznākuma, kurš atbilst mainīgā lieluma definīcijām, kas izklāstītas I pielikumā, uzskata, ka definīcija ir ievērota.

2. pants

Regulas (EK) Nr. 1165/98 grozījumi

Regulas (EK) Nr. 1165/98 B pielikumu groza tā, kā norādīts šīs regulas II pielikumā.

[1] OV L 162, 5.6.1998., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1158/2005 (OV L 191, 22.7.2005., 1. lpp.).

[2] OV L 86, 27.3.2001., 18. lpp.

3. pants

Atcelšana

Atceļ Regulu (EK) Nr. 588/2001.

Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu.

4. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2006. gada 28. septembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Joaquín ALMUNIA

I PIELIKUMS

MAINĪGO LIELUMU MĒRĶU UN APRAKSTA DEFINĪCIJAS

Mainīgais lielums: 110 Ražošana

Indeksa "ražošana" mērķis ir mērīt produkcijas izlaides apjoma pārmaiņas neilgos regulāros intervālos, parasti reizi mēnesī. Indekss atspoguļo pārskata periodā vērojamas pievienotās vērtības apjoma pārmaiņas [1].

Ražošanas indekss ir teorētisks mērījums, kuru precizē ar praktiskiem mērījumiem.

Pievienoto vērtību pamatcenās [2] var aprēķināt no apgrozījuma (atskaitot PVN un citus līdzīgus atskaitāmus nodokļus, kas tieši saistīti ar apgrozījumu), kam pieskaita kapitalizēto produkciju un citus saimnieciskās darbības ieņēmumus, kam pieskaita vai no kā atņem pārmaiņas krājumos, no kā atņem preču un pakalpojumu iepirkumus un citus ar apgrozījumu saistītus, bet neatskaitāmus nodokļus par ražojumiem, un pieskaita saņemtās subsīdijas par ražojumiem.

Ieņēmumus un izdevumus, ko uzņēmumu grāmatvedībā klasificē kā finanšu vai ārkārtas ieņēmumus un izdevumus, pievienotajā vērtībā neieskaita.

Tāpēc subsīdijas par ražojumiem ieskaita pievienotajā vērtībā pamatcenās, bet visus nodokļus par ražojumiem neieskaita.

Pievienoto vērtību aprēķina "bruto", jo netiek atņemtas vērtības korekcijas (piemēram, amortizācija).

Piezīme: netiešos nodokļus var dalīt trīs grupās.

i) Pirmajā grupā ietilpst PVN un citi ar apgrozījumu tieši saistīti atskaitāmi nodokļi (kurus neieskaita apgrozījumā). Šos nodokļus pa posmiem ievāc uzņēmums, un tos pilnībā sedz gala pircējs.

ii) Otrā grupa attiecas uz visām citām nodevām un nodokļiem, kas saistīti ar ražojumiem un ir 1) saistīti ar apgrozījumu un nav atskaitāmi vai 2) ar apgrozījumu nesaistīti nodokļi par ražojumiem. Te ieskaita arī nodokļus un nodevas par importu un nodokļus, kas jāmaksā par preču un pakalpojumu ražošanu, eksportu, pārdošanu, nodošanu, izpirkumnomu vai piegādi vai par to izmantošanu pašu patēriņam vai pašu kapitāla veidošanai.

iii) Trešā grupa attiecas uz citiem nodokļiem par ražošanu; tā ietver visus nodokļus, kuri uzņēmumiem jāmaksā par ražošanas veikšanu, neatkarīgi no saražoto vai pārdoto preču vai pakalpojumu daudzuma vai vērtības. Tie var būt maksājami par darbaspēka nodarbināšanu, ražošanā izmantotas zemes, ēku vai citu pamatlīdzekļu īpašumtiesībām vai izmantošanu.

Ražošanas indeksa teorētiskā formula (Q) ir Laspeira tipa apjoma indekss, t. i.:

$$Q_t^L = \frac{\sum_{i=1}^{N} p_{i,0} \times q_{i,t} - \sum_{j=1}^{M(t)} a_{j,0} \times \delta_{j,t}}{\sum_{i=1}^{N} p_{i,0} \times q_{i,0} - \sum_{j=1}^{M(0)} a_{j,0} \times \delta_{j,0}}$$

kur q – produkcijas izlaides daudzums, p – produkcijas izlaides cena, a – izejmateriālu cenas un δ – izejmateriālu daudzums, i – viena N prece, j – viens M izejmateriāls, 0 – bāzes periods, t – kārtējais periods.

---

[1] Termina "ražošanas indekss" parastā izpratne kā "pievienotās vērtības pārmaiņu" indekss ir pretrunā "ražošanas" definīcijai valstu nacionālo kontu vai uzņēmumu strukturālās statistikas sistēmā, tomēr tas ir termins, ko tradicionāli lieto uzņēmumu statistikā. Terminu "pievienotās vērtības indekss" praksē nekad neizmanto. Tā kā indekss atspoguļo ražošanas attīstību salīdzināmajās cenās, reizēm lieto terminu "ražošanas apjoma indekss". Terminu "ražošanas indekss" šajā regulā vienmēr lieto kā kvantitatīvu indeksu, proti, pamatojoties uz salīdzināmajām cenām.

[2] Izlaide un tādējādi pievienotā vērtība pamatcenās ir novērtējums, kas pieņemts *ESA 95*. Pamatcenā nav iekļauti nekādi nodokļi par ražojumiem, tomēr netiek mēģināts izslēgt citus ražošanas nodokļus, kā tas bija saistībā ar iepriekšējo pievienotās vērtības jēdzienu, pamatojoties uz ražošanas faktoru izmaksām. Ja pievienotā vērtība pamatcenās nav pieejama, piemēram, strukturālajā uzņēmumu statistiskā, kā aizstājēju var izmantot bruto pievienoto vērtību, pamatojoties uz ražošanas faktoru izmaksām.

Tomēr dati, kas vajadzīgi tāda indeksa veidošanai, nav pieejami katru mēnesi. Praksē indeksu noteikšanai izmanto šādus piemērotus aizstājošus lielumus:

— bruto produkcijas vērtība (indeksēta),

— ražošanas apjomi,

— apgrozījums (indeksēts),

— ieguldītais darbs,

— izmantotie izejmateriāli,

— izmantotā enerģija.

Atkarībā no izmantotās aizstāšanas metodes ražošanas indeksā būtu jāņem vērā:

— pārmaiņas preču un izmantoto materiālu veidos un kvalitātē,

— gatavo preču krājumu, nepabeigto preču un pakalpojumu pārmaiņas,

— tehniskās ievades–izlaides attiecību pārmaiņas (pārstrādes tehnoloģijas),

— pakalpojumi, kas saistīti ar pievienotās vērtības iegūšanu, piemēram, ražošanas vienību komplektēšana, montāža, uzstādīšana, labošana, plānošana, projektēšana, programmatūras izstrāde.

Mainīgais lielums: 115 Ražošana – ēku būvniecība

Mainīgais lielums: 116 Ražošana – Inženierbūves

Mainīgā lieluma 110 (ražošana) indeksu mērķi un apraksts attiecas arī uz indeksiem saistībā ar mainīgajiem lielumiem "ēku būvniecība" un "inženierbūves".

Ražošanas iedalījums ēku būvniecībā un inženierbūvēs pamatojas uz būvdarbu klasifikāciju (BK). Šo indeksu mērķis ir atspoguļot pievienotās vērtības pārmaiņas katrā no divām galvenajiem būvniecības nozarēm, proti, ēku būvniecībā un inženierbūvniecībā. Šos indeksus aprēķina, pamatinformāciju (indeksēto produkcijas izlaidi, nostrādātās stundas, licences/atļaujas) attiecinot uz BK ražojumiem un summējot ražojumu indeksus saskaņā ar BK nozaru līmenī.

Mainīgais lielums: 120 Apgrozījums

Indeksa "apgrozījums" mērķis ir atspoguļot preču un pakalpojumu tirgus attīstību.

Apgrozījumā [1] ieskaita summas, par ko novērojamā vienība izrakstījusi rēķinus pārskata periodā, un tas atbilst trešām personām piegādātu preču vai sniegtu pakalpojumu tirgus noietam. Apgrozījumā ieskaita arī visus citus maksājumus (pārvadāšanas, iepakošanas utt.), ko sedz klients, pat tad ja šos maksājumus atsevišķi norāda rēķinā.

Apgrozījumā neieskaita PVN un citus tamlīdzīgus atskaitāmus nodokļus, kas ir tieši saistīti ar apgrozījumu, kā arī visas nodevas un nodokļus par precēm un pakalpojumiem, par ko vienība izrakstījusi rēķinu.

Jāatskaita cenu pazeminājumi, rabati un atlaides, kā arī atpakaļ nodota iepakojuma vērtība. Cenu pazeminājumus, rabatus un priekšrocības, ko klientiem piešķir vēlāk, piemēram, gada beigās, neņem vērā.

Ieņēmumus, ko uzņēmumu grāmatvedībā klasificē kā pārējos saimnieciskās darbības ieņēmumus, finanšu ieņēmumus un ārkārtas ieņēmumus, apgrozījumā neieskaita. Saskaņā ar šo definīciju parasti tiek ieskaitīti šādi rādītāji:

— saražotās produkcijas pārdošanas apjomi,

— apakšuzņēmēju saražotās produkcijas pārdošanas apjomi,

— tālākas pārdošanas apjomi iepirktām precēm, ko pārdod tādā pašā stāvoklī, kādā tās iepirktas,

— sniegtie pakalpojumi, par kuriem izrakstīti rēķini,

— blakusražojumu pārdošanas apjomi,

— maksa par iepakošanu un pārvadāšanu, par ko izrakstīti rēķini,

— trešo personu labā nostrādātas stundas, par kurām izrakstīti rēķini un kuras strādājis apakšuzņēmēju darbaspēks,

— montāža, uzstādīšana un remontdarbi, par ko izrakstīti rēķini,

[1] Saistībā ar īstermiņa statistiku apzīmējumu "apgrozījums" un "noiets" bieži lieto kā sinonīmus.

— iemaksas (maksājumi pa daļām), par ko izrakstīti rēķini,

— programmatūras un tās licenču izstrāde, par ko izrakstīti rēķini,

— piegādātās elektroenerģijas, gāzes, siltuma, tvaika un ūdens pārdošanas apjomi,

— atkritumu un materiālu atlikumu pārdošanas apjomi,

— subsīdijas par ražojumiem ([1]).

Neierobežojot noteikumus attiecībā uz ieņēmumiem, ko uzņēmumu grāmatvedībā ([2]) klasificē kā "pārējos saimnieciskās darbības ieņēmumus, finanšu ieņēmumus un ārkārtas ieņēmumus", parasti netiek ieskaitīti šādi rādītāji:

— PVN un citi tamlīdzīgi atskaitāmi nodokļi, kas ir tieši saistīti ar apgrozījumu, kā arī visas nodevas un nodokļi par precēm un pakalpojumiem, par ko vienība izrakstījusi rēķinu,

— komisijas maksas,

— izpirkumnomas un īres maksājumi,

— izpirkumnomas ieņēmumi par savu ražošanas vienību iznomāšanu trešām personām,

— uzņēmumam piederošu mājokļu izīrēšanas ieņēmumi,

— ieņēmumi no maksas par licencēm,

— ieņēmumi no pakalpojumiem personālam (piemēram, rūpnīcas ēdnīcas ieņēmumi),

— preču piegāde un pakalpojumu sniegšana novērojamajā vienībā,

— savas zemes un pamatlīdzekļu pārdošana,

— sava īpašuma pārdošana vai iznomāšana,

— akciju pārdošana,

— procentu ieņēmumi un dividendes,

— pārējie ārkārtas ieņēmumi.

Iepriekšminētos rādītājus var ieskaitīt, ja tie rada apgrozījumu novērojamās vienības galvenajā darbības jomā.

Mainīgais lielums: 121 Apgrozījums vietējā tirgū

Mainīgais lielums: 122 Apgrozījums ārējā tirgū

Mainīgā lieluma 120 (apgrozījums) indeksu mērķi un raksturojums attiecas arī uz indeksiem, kuros tiek atsevišķi norādīts apgrozījums vietējā un ārējā tirgū.

Vietējā un ārējā tirgus apgrozījuma indeksos apgrozījumu iedala saskaņā ar ražojuma pirmo galamērķi, pamatojoties uz īpašumtiesību maiņu (neņemot vērā to, vai preces reāli pārved pāri robežai vai ne). Galamērķi nosaka pēc tās trešās personas dzīvesvietas, kas ir iegādājusies preces vai pakalpojumus. Vietējo tirgu definē kā trešās personas, kuru dzīvesvieta ir tās pašas valsts teritorijā, kurā atrodas novērojamā vienība. Ārējā tirgus apgrozījuma tālāku dalījumu veido uz euro zonas valstīm nosūtīto ražojumu apgrozījums un viss pārējais ārējais apgrozījums (122x).

Mainīgais lielums: 123 Pārdotās produkcijas apjoms

Pārdotās produkcijas apjoms atspoguļo apgrozījuma vērtību salīdzināmajās cenās, un kā tāds tas ir kvantitatīvs indekss. To var aprēķināt kā apgrozījumu faktiskajās cenās, ko indeksē ar noieta deflatoru, vai kā kvantitatīvu indeksu, ko atvasina tieši no pārdoto preču daudzuma.

Informāciju par pārdotās produkcijas apjomu (mainīgais lielums 123) var izmantot noieta deflatora (mainīgais lielums 330) vietā Regulas (EK) Nr. 1165/98 C pielikumā (Mazumtirdzniecība un remontdarbi).

([1]) Ja subsīdijas par ražojumiem ir grūti mērāmas, tās var neņemt vērā, aprēķinot indeksus laika gaitā.

([2]) Nosakot, kādus faktorus iekļaut un kādus ne, par pamatu jāizmanto valstu grāmatvedību.

Mainīgais lielums: 130 Saņemtie jaunie pasūtījumi

Indeksa "saņemtie jaunie pasūtījumi" mērķis ir atspoguļot tendences pieprasījumā pēc precēm un pakalpojumiem, kas ir ražošanas apjoma rādītājs nākotnē. Ir lietderīgi norādīt, vai pieprasījums ir vietējā vai ārējā tirgū.

Pasūtījumu definē kā vērtību ražotāja un trešās personas līgumam, ar ko ražotājs apņemas pārdot preces vai pakalpojumus. Pasūtījumu uzskata par pieņemtu, ja pēc ražotāja ieskatiem ir pietiekami daudz pierādījumu par līguma spēkā esību.

Jauni pasūtījumi attiecas uz precēm un pakalpojumiem, ko sniedz novērojamā vienība, tostarp apakšuzņēmēji.

No pasūtījumu vērtības ir jāatņem šādi rādītāji:

— PVN un citi tamlīdzīgi atskaitāmi nodokļi, kas ir tieši saistīti ar apgrozījumu,

— visas nodevas un nodokļi par precēm vai pakalpojumiem, par kuriem vienība izrakstīs rēķinu,

— cenu pazeminājumi, rabati un atlaides, ja tās piešķir vienlaikus ar pasūtījuma izdarīšanu, kā arī vērtība iepakojumam, ko pēc piegādes paredzēts nosūtīt atpakaļ.

Iepriekšējos periodos veiktus pasūtījumus, kas nav atcelti pārskata periodā, neatskaita no saņemtiem jauniem pasūtījumiem un atcelšanas dēļ nepārskata iepriekšējo periodu indeksus.

Jauno pasūtījumu vērtībā ieskaita arī visus citus maksājumus (par pārvadāšanu, iepakošanu utt.), ko sedz klienti, pat tad ja šos maksājumus atsevišķi norādīs rēķinā.

Mainīgais lielums: 131 Jaunie pasūtījumi vietējā tirgū

Mainīgais lielums: 132 Jaunie pasūtījumi ārējā tirgū

Mainīgā lieluma 130 (saņemtie jaunie pasūtījumi) indeksu mērķi un apraksts attiecas arī uz indeksiem, kuros atsevišķi norādīti jaunie pasūtījumi vietējā un ārējā tirgū.

Indeksos par saņemtiem jauniem pasūtījumiem vietējā un ārējā tirgū saņemtos jaunos pasūtījumus iedala saskaņā ar pasūtījumu izcelsmi, pamatojoties uz īpašumtiesību nomaiņu. Izcelsmi nosaka pēc tās trešās personas dzīvesvietas, kas veikusi pasūtījumu. Vietējo tirgu definē kā trešās personas, kuru dzīvesvieta ir tā pati ekonomiskā teritorija (ekonomiskās teritorijas definīciju skatīt šā pielikuma beigās), kas ir novērojamās vienības atrašanās vieta. Ārējā tirgus jauno pasūtījumu tālāku dalījumu veido euro zonas valstu pasūtījumi (132z) un visi pārējie ārējie jaunie pasūtījumi (132x).

Mainīgais lielums: 210 Nodarbināto personu skaits

Indeksa "nodarbināto personu skaits" mērķis ir atspoguļot darbaspēka attīstību rūpniecībā, būvniecībā un pakalpojumu nozarē.

Nodarbināto personu skaitu definē kā to personu kopējo skaitu, kas strādā novērojamajā vienībā (ietverot strādājošus īpašniekus, novērojamajā vienībā regulāri strādājošus partnerus un nealgotus ģimenes darbiniekus), kā arī personas, kas strādā ārpus novērojamās vienības, bet kas ir tai piederīgi un kam tā maksā algas (piemēram, tirdzniecības pārstāvji, piegādātāji, remonta un apkopes strādnieki). Ieskaita arī personas, kas darbu kavē īslaicīgi (piemēram, personas, kas ir slimības atvaļinājumā, apmaksātā atvaļinājumā vai kādā īpašā atvaļinājumā), personas, kas streiko, bet ne personas, kas atstājušas darbu uz nenoteiktu laiku. Ieskaita arī nepilnas slodzes darbiniekus, kurus par tādiem var uzskatīt atbilstoši attiecīgās valsts likumiem un kuri ir iekļauti algu sarakstos, kā arī algu sarakstos iekļautus sezonālus strādniekus, praktikantus un mājās strādājošos.

Nodarbināto personu skaitā neieskaita darbaspēku, ko novērojamajai vienībai piegādā citi uzņēmumi, personas, kas veic remontdarbus vai apkopes darbus citu uzņēmumu uzdevumā, kā arī personas obligātajā militārajā dienestā.

Ar nealgotiem ģimenes darbiniekiem saprot personas, kuras dzīvo kopā ar novērojamās vienības īpašnieku un regulāri strādā novērojamajā vienībā, bet ar kurām nav noslēgts darba līgums un kuras par padarīto darbu nesaņem noteiktu naudas summu. Termins attiecas tikai uz tādām personām, kurām nav pamatdarba kādā citā vienībā, kur tās iekļautas algu sarakstā.

Saskaņā ar šo definīciju tiek ieskaitītas šādas grupas:

— visi algotie darbinieki, ieskaitot šādas kategorijas, ja vien tās iekļautas algu sarakstos:

  — mājās strādājošie,

  — praktikanti/mācekļi,

  — strādājoši algoti īpašnieki un algoti ģimenes darbinieki,

— personas, kas ir pagaidu prombūtnē uz noteiktu laiku (dekrēta atvaļinājums, slimības atvaļinājums, streiki, lokauti u. tml.),

— nepilnas slodzes darbinieki,

— īslaicīgi darbinieki,

— sezonāli darbinieki,

— nealgotas nodarbinātas personas:

— nealgoti strādājoši īpašnieki,

— nealgoti ģimenes darbinieki ([1]).

Netiek ieskaitītas šādas grupas:

— aģentūru darbinieki (izņemot darbībām, kurās šādas nodarbinātības aģentūras ir klasificētas),

— personas prombūtnē uz nenoteiktu laiku (piemēram, ilglaicīga slimība, militārais dienests vai sociālais darbs),

— personas, kas veic remontdarbus vai citus apkopes darbus citu novērojamu vienību uzdevumā, kā arī cits personāls, ko aizņemas no citām novērojamām vienībām,

— ģimenes darbinieki, kam ir pamatdarbs kādā citā vienībā, kur tie iekļauti algu sarakstā.

Nodarbināto personu skaitu nosaka kā raksturojošu skaitli pārskata periodā.

Mainīgais lielums: 211 Darbinieku skaits

Darbinieku skaitu izmanto kā pagaidu aptuvenu rādītāju nodarbināto personu skaitam.

Darbinieku skaitu definē kā personas, kuras strādā darba devējam un ar kurām ir noslēgts darba līgums, un kuras saņem atlīdzību tādos veidos kā algas, honorāri, noteiktu naudas summu izmaksas, maksa par gabaldarbiem vai atlīdzība natūrā.

Attiecības starp darba devēju un darba ņēmēju pastāv, ja starp uzņēmumu un personu ir noslēgts formāls vai neformāls nolīgums, ko abas puses parasti slēdz brīvprātīgi un saskaņā ar ko persona strādā uzņēmumā par atlīdzību naudā vai natūrā.

Ar konkrētas novērojamās vienības algotu darbinieku saprot personu, kurai konkrētā vienība maksā algu neatkarīgi no tā, kur darbs tiek faktiski veikts (tieši novērojamajā vienībā vai ārpus tās). Ar pagaidu nodarbinātības aģentūras darbinieku saprot personu, kas ir darbinieks pagaidu nodarbinātības aģentūrā un nevis novērojamajā vienībā (kas ir aģentūras klients), kurā tas strādā.

Saskaņā ar šo definīciju tiek ieskaitītas šādas grupas:

— algoti strādājoši īpašnieki,

— studenti, kas uzņēmušies oficiālas saistības, saskaņā ar kurām viņi piedalās novērojamās vienības ražošanas procesā par atlīdzību un/vai par izglītības pakalpojumiem,

— darbinieki, kas pieņemti darbā saskaņā ar līgumu, kura īpašais uzdevums ir veicināt bezdarbnieku nodarbināšanu,

— mājās strādājošie, ja pastāv nolīgums, kurā skaidri noteikts, ka mājās strādājošie saņem atlīdzību par padarītā darba apjomu, un ja viņi ir iekļauti algu sarakstos.

Darbinieku skaitā ieskaita nepilnas slodzes darbiniekus, sezonālus darbiniekus un streikojošas personas vai personas īstermiņa atvaļinājumos, bet neieskaita personas ilgtermiņa atvaļinājumos.

Darbinieku skaitā neieskaita brīvprātīgus darbiniekus.

Darbinieku skaits jānosaka kā raksturojošs skaitlis pārskata periodā.

([1]) Nealgoti ģimenes darbinieki tiek iekļauti principa pēc, lai gan varētu būt grūti noteikt precīzus skaitļus.

Mainīgais lielums: 220 Nostrādātās stundas

Indeksa "nostrādātās stundas" mērķis ir atspoguļot padarītā darba apjoma pārmaiņas.

Kopējais nostrādāto stundu skaits ir to stundu kopējais skaits, kas pārskata periodā ražošanas apjoma nodrošināšanai nostrādātas novērojamajā vienībā ([1]).

Šajā mainīgajā lielumā neieskaita apmaksātas, bet faktiski nenostrādātas stundas, piemēram, kārtējos atvaļinājumus, brīvdienas un slimības atvaļinājumus. Tāpat neieskaita pusdienu pārtraukumus un ceļā no mājām uz darbu pavadītu laiku.

Ieskaita parastā darba laikā faktiski nostrādātas stundas, virsstundas, laiku, kas pavadīts darbavietā ar darbu saistītu uzdevumu veikšanai, piemēram, darbavietas sagatavošanai, kā arī īsus atpūtas brīžus darbavietā.

Ja faktiski nostrādāto stundu skaits nav zināms, to noteikšanai var izmantot parasto darba stundu skaitu, atņemot vidējos prombūtnes rādītājus (slimības laiku, dekrēta atvaļinājumu, u. tml.).

Saskaņā ar šo definīciju tiek ieskaitīti šādi rādītāji:

— kopējais faktiski nostrādātu stundu skaits:

  — oficiālajā darba laikā,

  — virsstundas, apmaksātas vai ne ([2]),

  — darbs naktīs, svētdienās vai valsts svētku dienās,

— laiks, kas veltīts ar darbu saistītu uzdevumu veikšanai, piemēram, sagatavošanās darbam, darbarīku un mašīnu sagatavošana, apkopšana vai tīrīšana, darbalaika reģistrācijas karšu aizpildīšana vai atskaišu rakstīšana,

— dīkstāve darbavietā, ja dīkstāves iemesls ir bojātas mašīnas, nelaimes gadījumi vai īslaicīgs darba trūkums, par ko saskaņā ar darba līgumu maksā algu,

— īsi atpūtas pārtraukumi darbavietā, tostarp, tējas vai kafijas pārtraukumi.

Netiek ieskaitīti šādi rādītāji:

— apmaksātas, bet faktiski nenostrādātas stundas sakarā ar atvaļinājumiem, slimošanu, nelaimes gadījumiem, streikiem, lokautiem, nesezonalitāti u. tml.,

— pusdienu pārtraukumi,

— laiks, kas pavadīts ceļā no mājām uz darbu.

Mainīgais lielums: 230 Algas

Indeksa "algas" mērķis ir atspoguļot izmaksāto algu apmēra pārmaiņas.

Algas definē kā kopējo atlīdzību naudā vai natūrā, kas izmaksājama visām algu sarakstā iekļautām personām (tostarp, strādājošām mājās) par pārskata periodā veiktu darbu neatkarīgi no tā, vai par darbu maksā pēc nostrādātā laika, saražotā apjoma vai kā par gabaldarbu, un neatkarīgi no tā, vai algu izmaksā regulāri.

Algās ieskaita darbinieka maksājamās sociālās iemaksas, ienākuma nodokli u. tml. pat tad, ja to ietur darba devēji un darbinieka vārdā pārskaita tieši sociālā nodrošinājuma plāniem, nodokļu iestādēm u. tml. Algās neieskaita sociālās iemaksas, ko maksā darba devēji.

Algās ieskaita: visas piemaksas, prēmijas, gratifikācijas, 13. mēnešalgas, darba attiecību pārtraukšanas pabalstus, izmitināšanas pabalstus, transporta kompensācijas, iztikas minimuma un ģimenes pabalstus, dzeramnaudas, komisijas naudas, pasākumu apmeklējumu maksas u. tml., ko saņem darbinieki, kā arī nodokļus, sociālā nodrošinājuma iemaksas un citas summas, ko sedz darbinieki, lai gan tās ietur darba devēji.

Maksājumus aģentūru darbiniekiem algās neieskaita.

([1]) Vismaz rūpniecībā kopējo nostrādāto stundu skaitu var noteikt kā aptuvenu rādītāju, pamatojoties uz darbinieku nostrādāto stundu skaitu.

([2]) Dažās dalībvalstīs ir grūti iegūt datus par neapmaksātām virsstundām, tomēr tās ieskaita principa pēc.

Saskaņā ar šo definīciju tiek ieskaitīti šādi rādītāji:

— visas regulāri maksātas pamatalgas,

— palielinātas atlīdzības par virsstundām, nakts maiņām, darbu nedēļu nogalēs u. tml.,

— darba devēja maksāti pabalsti, piemaksas vai prēmijas, piemēram:

  — iztikas minimuma, mājokļa, vietēji vai ekspatriācijas pabalsti,

  — ēdināšanas pabalsti,

  — pabalsti, lai segtu ceļa izdevumus no mājām uz darbu,

  — atvaļinājumu piemaksas, 13. mēnešalga,

  — faktiski izmaksāti pabalsti par kārtējiem atvaļinājumiem, kas netiek izmantoti,

  — prēmijas par produkcijas izlaidi, ražošanu vai darba ražību,

  — piemaksas par kaitīgiem darba apstākļiem, piemēram, par darbu putekļos, netīrumos, nepiemērotā temperatūrā, dūmos, paaugstinātas bīstamības apstākļos u. tml.,

  — ārkārtas maksājumi darbiniekiem, kuri pamet uzņēmumu, ja vien minētie maksājumi nav saistīti ar koplīgumu;

  — piemaksas vai honorāri nodarbinātām personām par noderīgiem priekšlikumiem vai patentiem,

  — honorāri direktoriem un darbiniekiem,

  — ģimenes pabalsti, ko darba devēji maksā saskaņā ar koplīgumiem,

— komisijas maksas,

— darbiniekiem bez maksas piešķirtu prēmijakciju vērtība,

— darba devēju maksājumi darbiniekiem saskaņā ar uzkrājumu plāniem vai citiem plāniem,

— nodokļi, iemaksas un citas summas, kas jāsedz darbiniekiem un ko tādā nolūkā atvelk darba devēji,

— maksājumi natūrā.

Netiek ieskaitīti šādi rādītāji:

— likumā noteiktās sociālās nodrošināšanas iemaksas, ko sedz darba devēji,

— darba devēja segtas sociālās nodrošināšanas iemaksas, par ko pastāv kopējas vienošanās, kas noteiktas līgumos vai kas ir brīvprātīgas,

— citas piemērojamas sociālās iemaksas (sociālie pabalsti, ko sedz tieši darba devējs),

— pabalsti, ko darbiniekiem maksā par darbam vajadzīgu darbarīku, iekārtu un speciālu apģērbu iegādi, vai arī algu daļa, ko saskaņā ar darba līgumiem paredzēts tērēt minētajiem mērķiem,

— darba devēju maksāti nodokļi par kopā izmaksātām algām,

— atlīdzība darbiniekiem par ceļa izdevumiem, pārvākšanos, atšķirtību no ģimenes, viesnīcu un izklaides izdevumiem, telefona izmaksām u. tml., kas radušās, pildot dienesta pienākumus,

— izdevumi par profesionālām mācībām (mācību maksa), izņemot praktikantu algas,

— algas, ko darba devēji turpina izmaksāt slimību gadījumos, par nelaimes gadījumiem darbavietā, dekrēta atvaļinājumu laikā vai invaliditātes gadījumos,

— citas darbaspēka izmaksas, ko sedz darba devēji:

  — darbinieku piesaistīšanas izmaksas,

  — sociāli izdevumi, piemēram, kārtēju transporta izdevumu kompensēšana darbinieku pārvadāšanai no mājām uz darbu neatkarīgi no tā, vai pārvadāšanu uzņēmumi veic paši ar saviem transportlīdzekļiem, vai to uzņēmumu uzdevumā dara trešās personas, kā arī iemaksas arodbiedrību fondos,

— akciju iegādes izvēles tiesības [1].

[1] Akciju iegādes izvēles tiesības neieskaita galvenokārt praktisku iemeslu dēļ, kas saistīts ar grūtībām ieviest saskaņotu definīciju un ievākt datus, lai gan tās bieži interpretē kā kompensāciju par darbu, pamatojoties uz uzņēmuma vispārējiem sasniegumiem.

Maksājumus natūrā novērtē atbilstīgi šādiem noteikumiem: maksājumus natūrā, ko veic darba devēji, jānovērtē ražotāja cenās; maksājumus natūrā, ko darba devēji iegādājas, jānovērtē tirgus cenās.

Mainīgais lielums: 310 Produkcijas izlaides cenas

Indeksa "produkcijas izlaides cenas" mērķis ir mērīt saimniecisko darījumu cenu ikmēneša pārmaiņas.

Vietējam tirgum paredzētas produkcijas izlaides cenu indekss attiecībā uz saimnieciskām darbībām mēra vidējās cenu pārmaiņas visām precēm un saistītiem pakalpojumiem, kas ir konkrētās saimnieciskās darbības rezultāts un ko pārdod vietējā tirgū. Ārējam tirgum paredzētas produkcijas izlaides cenu indekss atspoguļo vidējās cenu (konvertētas vietējā valūtā) pārmaiņas visām precēm un saistītiem pakalpojumiem, kas ir konkrētās saimnieciskās darbības rezultāts un ko pārdod ārējā tirgū. Abi šie indeksi kopā atspoguļo vidējās cenu pārmaiņas visām precēm un pakalpojumiem, kas ir kādas saimnieciskas darbības rezultāts.

Ir svarīgi, lai tiktu ņemti vērā visi konkrētu ražojumu cenu ietekmējoši faktori, ieskaitot pārdoto vienību daudzumu, nodrošināto transportu, rabatus, apkalpošanas nosacījumus, garantiju nosacījumus un galamērķi. Jāizmanto tādi parametri, pēc kuriem novērojamā vienība nākamajos pārskata periodos varētu precīzi noteikt konkrētos ražojumus un ziņot to atbilstošo cenu par vienu vienību.

Cenas definē saskaņā ar šādiem noteikumiem:

— Atbilstošā cena ir pamatcena, izņemot PVN un līdzīgus atskaitāmus nodokļus, kas tieši saistīti ar apgrozījumu, kā arī visas nodevas un nodokļus par precēm un pakalpojumiem, par ko vienība izrakstījusi rēķinu, turklāt pieskaitāmas ražotāja saņemtās subsīdijas par ražojumiem, ja tādas ir.

— Ja ieskaita pārvadāšanas izmaksas, tas jāuzrāda ražojuma specifikācijā.

— Lai atspoguļotu cenu pārmaiņu patiesās tendences, ņem vērā darījuma faktisko cenu, nevis cenrāžu cenu.

— Produkcijas izlaides cenu indeksā jāņem vērā ražojumu kvalitātes pārmaiņas.

— Periodā t reģistrētām cenām jābūt saistītām ar periodā t reģistrētiem pasūtījumiem (tām jābūt cenām pasūtījuma izdarīšanas brīdī, nevis brīdī, kad preces izved no rūpnīcas).

— Ārējam tirgum paredzētas produkcijas izlaides cenas aprēķina pie valstu robežām pēc *FOB (free on board)* principa.

Principā indeksam jāatspoguļo vidējā cena pārskata periodā. Praksē faktiski iegūtā informācija var attiekties uz konkrētu dienu pārskata perioda vidū, kura jānosaka par raksturojošu pārskata periodam. Ražojumiem, kuriem ir ievērojama ietekme uz valsts tautsaimniecību un par kuriem ir zināms, ka tie vismaz dažkārt ir pakļauti cenu svārstībām, svarīgi, ka indekss patiešām atspoguļo vidējās cenas.

Būvniecība

Produkcijas izlaides cenu indeksus būvniecībai var izmantot kā aptuvenu rādītāju būvniecības izmaksu mainīgajiem lielumiem. Šo indeksu mērķis ir mērīt dzīvojamo ēku būvniecības cenu pārmaiņas, neieskaitot komūnām būvētas ēkas, nedzīvojamas ēkas, zemes cenas, arhitektu u. tml. honorārus. Šajos indeksos atspoguļo cenas, ko klients maksā būvniecības uzņēmumam. Tādējādi šie indeksi atspoguļo ne tikai būvniecības izmaksu faktoru pārmaiņas, bet arī ražības un peļņas normas pārmaiņas. Turklāt pastāv laika atšķirība starp produkcijas izlaides cenām un attiecīgajām ražošanas izmaksām.

Pakalpojumi

Tā pati definīcija attiecas uz pakalpojumu produkcijas izlaides cenām ar šādiem izņēmumiem:

— Pakalpojumu produkcijas izlaides cenas atspoguļo to pakalpojumu cenu pārmaiņas, kuri tiek sniegti klientiem, kas ir uzņēmumi vai uzņēmumus pārstāvošas personas.

— Pārskata periods ir ceturksnis.

— Aptver pakalpojumus vietējā tirgū un ārējā tirgū.

— Atbilstošā cenas mērvienība ir darījuma cena, kas atspoguļo ieņēmumu, kuru ražotājs saņēmis par klientiem faktiski pārdotajiem ražojumiem. Jāņem vērā visas piemērojamās atlaides, rabati, uzcenojumi utt., kas var attiekties uz klientiem. Tā kā cena atspoguļo ražotāja saņemto ieņēmumu, nodokļus par ražojumiem jāatskaita no cenām, bet pieskaitāmas ražotāja saņemtās subsīdijas par ražojumiem, ja tādas ir.

Cena jāreģistrē pakalpojuma sniegšanas dienā. Ja pakalpojuma sniegšana ilgst vairākus laika periodus, jāveic atbilstoši pielāgojumi.

Mainīgais lielums: 311 Vietējam tirgum paredzētas produkcijas izlaides cenas

Mainīgais lielums: 312 Ārējam tirgum paredzētas produkcijas izlaides cenas

Mainīgā lieluma 310 (produkcijas izlaides cenas) indeksu mērķi un apraksts attiecas arī uz indeksiem, kuros tiek atsevišķi norādītas izlaides cenas vietējam un ārējam tirgum paredzētai produkcijai.

Vietējā tirgus un ārējā tirgus cenu indeksiem nepieciešami atsevišķi produkcijas izlaides cenu indeksi, kurus veido atbilstoši ražojumu galamērķim. Galamērķi nosaka pēc tās trešās personas dzīvesvietas, kas pasūtījusi vai iegādājusies ražojumus. Vietējo tirgu definē kā trešās personas, kuru dzīvesvieta ir tās pašas valsts teritorijā, kurā atrodas novērojamā vienība. Produkcijas izlaides cenas ārējam tirgum iedala produkcijas izlaides cenās ražojumiem, kas tiek nosūtīti uz euro zonas valstīm (312z) un pārējās produkcijas izlaides cenās (312x).

Mainīgais lielums: 313 Vienas vienības vērtības indekss

Indeksu "vienas vienības vērtība" var izmantot ka aptuvenu rādītāju ārējam tirgum paredzētas produkcijas izlaides cenām un importa cenām tikai tad, kad salīdzinājumā ar specifisku informāciju par cenām ievērojami nepazeminās kvalitāte.

Nosakot šo indeksu, vienas vienības vērtību aprēķina, produkcijas pārdotā apjoma vērtību dalot ar pārdoto daudzumu, kura noteikšanā izmanto datus par ārējo tirdzniecību. Tādējādi iegūto vienas vienības vērtību uzskata par konkrētā ražojuma vidējo cenu, un saistīto indeksu aprēķina tādā pašā veidā kā tradicionālos izlaides cenu indeksus.

Mainīgais lielums: 340 Importa cenas

Indeksu "importa cenas" mērķis ir mērīt to ievesto preču cenu ikmēneša pārmaiņas, kuras vietējie rezidenti iepirkuši ārējā tirgū. Visus saistītos pakalpojumus sākotnēji neieskaita. Cenu indeksiem jāatspoguļo salīdzināmu preču cenu pārmaiņas laika gaitā.

Ir svarīgi, lai tiktu ņemti vērā visi konkrētu ražojumu cenu ietekmējoši faktori, ieskaitot pārdoto vienību daudzumu, nodrošināto transportu, rabatus, apkalpošanas nosacījumus, garantiju nosacījumus, izcelsmes vietu un galamērķi. Aprakstam jābūt tādam, lai novērojamā vienība nākamajos pārskata periodos spētu viennozīmīgi noteikt ražojumu un sniegt atbilstošo vienības cenu.

Ārējo tirgu definē kā trešās personas, kuru dzīvesvieta nav tās pašas valsts teritorijā, kurā atrodas novērojamā vienība. Vietējo tirgu definē kā trešās personas, kuru dzīvesvieta ir tās pašas valsts teritorijā, kurā atrodas novērojamā vienība.

Uz cenām attiecas šādi ierobežojumi:

— mājsaimniecību, valdības struktūru un nevalstisku organizāciju importu neieskaita,

— piemērojamais tirdzniecības režīms un statistikas procedūra ir īpaša tirdzniecības sistēma un parasts imports, kā arī imports pārstrādei. Imports remontam nav iekļauts,

— ietver tikai CPA C, D un E ražojumus; saistītos pakalpojumus neieskaita.

Cenas definē saskaņā ar šādiem noteikumiem:

— atbilstošā cena ir *CIF (Cost, Insurance, Freight)* cena pie robežas, neieskaitot visas nodevas un nodokļus, kas novērojamajai vienībai jāmaksā par precēm un pakalpojumiem,

— jāņem vērā uzņēmuma iekšienē veiktie pārvedumi, ciktāl tie ir balstīti uz tirgus cenām vai tos ietekmē tirgus cenas, vai tirgus cenas ir nenozīmīgas,

— lai atspoguļotu cenu pārmaiņu patiesās tendences, ņem vērā darījuma faktisko cenu, nevis cenrāžu cenu, tāpēc no cenas ir jāatskaita atlaides,

— lai atspoguļotu tīrās cenu pārmaiņas, produkcijas izlaides cenu indeksā jāņem vērā ražojumu kvalitātes pārmaiņas,

— līdzīgi jāņem vērā arī citas ražojumu cenu ietekmējošas pazīmes,

— importu reģistrē, kad tiek nodotas preču īpašuma tiesības (proti, kas personas reģistrē darījumu grāmatvedības dokumentos vai kontā),

— ja kuģu un gaisa kuģu vai līdzīgu ražojumu īpašuma tiesības nodod persona, kas veic uzņēmējdarbību valstī, kura nav dalībvalsts, personai, kas veic uzņēmējdarbību attiecīgajā dalībvalstī, uzskata, ka tas ir imports.

Principā indeksam jāatspoguļo vidējā cena pārskata periodā. Praksē faktiski iegūtā informācija var attiekties uz konkrētu dienu pārskata perioda vidū, kura jānosaka par raksturojošu pārskata periodam. Ražojumiem, kuriem ir ievērojama ietekme uz valsts tautsaimniecību un par kuriem ir zināms, ka tie vismaz dažkārt ir pakļauti cenu svārstībām, svarīgi, lai indekss patiešām atspoguļotu vidējās cenas.

Importa cenu indeksiem nepieciešams atsevišķs aprēķins ražojuma sūtītāju valstu dalījumā. Sūtītāju valsti nosaka atbilstoši muitas procedūrām. Importa cenas dala šādi: imports no euro zonas valstīm (340z) un imports no citām valstīm (340x).

Mainīgais lielums: 320 Būvniecības izmaksas

Indeksa "būvniecības izmaksas" mērķis ir atspoguļot to izmaksu pārmaiņas, kas rodas uzņēmējam, veicot būvniecības darbus.

Saistīto izmaksu indekss (materiālu izmaksas un darbaspēka izmaksas) atspoguļo būvniecības nozarē izmantotu ražošanas faktoru cenu pārmaiņas.

Būvniecības izmaksu indeksu aprēķina pēc šādas formulas:

$$I = \sum_{i=1}^{n} \left(w_i^M \times M_i + w_i^L \times L_i + \ldots \right)$$

kur *I* – būvniecības indekss, M_i – materiāla izmaksu indekss, L_i – darbaspēka izmaksu indekss, w_i^M – materiālu svari, w_i^L – darbaspēka izmaksu svari.

Ar būvniecību saistītās izmaksās ieskaita arī izmaksas par ražošanas telpām un iekārtām, transportu, enerģiju u. c. Būvniecības izmaksās neieskaita arhitektu honorārus.

Mainīgais lielums: 321 Materiālu izmaksas

Indeksu "materiālu izmaksas" parasti aprēķina, izmantojot materiālu cenas. Par materiālu cenām pieņem faktiskās cenas, nevis cenrāžu cenas. Izmanto cenas, kas iegūtas, balstoties uz ražojumu un piegādātāju reprezentatīvu izlasi. Cenās neieskaita PVN.

Mainīgais lielums: 322 Darbaspēka izmaksas

Indeksā "darbaspēka izmaksas" ieskaita visām nodarbinātām personām maksātas algas un sociālās drošības maksājumus. Sociālās drošības maksājumos tiek ieskaitīti šādi maksājumi: i) ar likumu noteiktas sociālās iemaksas, ko maksā darba devēji, ii) darba devēju segtas sociālās drošības iemaksas, par ko pastāv kopējas vienošanās, kas noteiktas līgumos vai kas ir brīvprātīgas, un iii) citas piemērojamas sociālās iemaksas (sociālie pabalsti, ko tieši sedz darba devēji).

Mainīgais lielums: 411 Būvatļaujas – mājokļu skaits

Indeksa "būvatļaujas – mājokļu skaits" mērķis ir atspoguļot, kā turpmāk saistībā ar saražoto vienību skaitu attīstīsies būvniecības nozares darbība.

Ar būvatļauju saprot pilnvarojumu sākt būvniecības projekta īstenošanu. Tādējādi būvatļauja ir noslēdzošais posms stadijā, kurā pirms darbu sākšanas no valsts iestādēm vajadzēja saņemt plānošanas un būvniecības pilnvarojumu.

Indeksam, kurā atspoguļo būvatļaujas, jāsniedz pienācīgs ieskats par būvniecības nozares noslogotību tuvākajā nākotnē, lai gan tas tā nav gadījumos, kad liela daļa atļauju paliek neizmantotas vai kad darbi pēc atļaujas saņemšanas tiek sākti ar novēlošanos.

Atļauju skaita indeksus veido par dzīvojamām ēkām, kas paredzētas kā viens mājoklis vai kā divi un vairāki mājokļi. Ar mājokli saprot vienu vai vairākas istabas kopā ar palīgtelpām pastāvīgā ēkā vai tās strukturāli atdalītā daļā, kas pēc veida, kādā tā būvēta, pārbūvēta, konvertēta u. tml. ir paredzēta privātai apdzīvošanai. Mājoklim vajadzētu būt nodalītai izejai uz ielas (tiešai izejai vai caur dārzu vai pagalmu) vai uz ēkas koplietošanas telpām (uz kāpņu telpām, gaiteņiem u. tml.). Nodalītas istabas, par kurām skaidrs, ka tās izmantojamas kā mājokļa daļa, uzskatāmas par mājokļa daļu. Tātad mājokli var veidot atsevišķas ēkas vienā teritorijā ar nosacījumu, ka skaidri saprotams, ka tas paredzēts vienai mājsaimniecībai.

Mainīgais lielums: 412 Būvatļaujas – izmantojamās platības kvadrātmetri vai alternatīva mērvienība

Indeksa "būvatļaujas: izmantojamās platības kvadrātmetri" mērķis ir atspoguļot, kā turpmāk saistībā ar apjomu attīstīsies būvniecības nozares darbība.

Ar būvatļauju saprot pilnvarojumu sākt būvniecības projekta īstenošanu. Tādējādi būvatļauja ir noslēdzošais posms stadijā, kurā pirms darbu sākšanas no valsts iestādēm vajadzēja saņemt plānošanas un būvniecības pilnvarojumu.

Indeksam, kurā atspoguļo būvatļaujas, jāsniedz pienācīgs ieskats par būvniecības nozares noslogotību tuvākajā nākotnē, lai gan tas tā nav gadījumos, kad liela daļa atļauju paliek neizmantotas vai kad darbi pēc atļaujas saņemšanas tiek sākti ar novēlošanos.

Šajā indeksā ieskaita izmantojamo platību kvadrātmetrus ēkās, kurām piešķirtas būvatļaujas. Ēkas izmantojamo platību [1] mēra starp ārējām sienām, izņemot:

— būvniecības platības (piemēram, robežu atzīmes, balsti, kolonnas, pīlāri, šahtas, skursteņi),

— funkcionālas palīgtelpas (piemēram, telpas, kurās izvietotas apkures un gaisa kondicionēšanas iekārtas vai elektroģeneratori),

— pārvietošanās telpas (piemēram, kāpnes, lifti, eskalatori).

Dzīvošanai izmantojamā platībā ieskaita virtuves, dzīvojamās istabas, guļamistabas un papildistabas, pagrabus un kopējas istabas, ko izmanto dzīvojamās ēkas īpašnieki.

Var izmantot arī citus mērīšanas principus ar nosacījumu, ka tie dalībvalstīs ir skaidri definēti un konsekventi lietoti un ka to pieļauj Regulas (EK) Nr. 1165/98 B pielikuma c) punkta 1. apakšpunkts.

Regulā (EK) Nr. 1165/98, pieprasot datus par būvatļaujām dažādās ēku kategorijās, izdarīta atsauce uz BK klasifikāciju. Regulā (EK) Nr. 1165/98 kategorijā "citas ēkas" ieskaita šādas BK klasifikācijas kategorijas:

— viesnīcas un līdzīgas ēkas,

— vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības ēkas,

— satiksmes un sakaru ēkas,

— ražošanas ēkas un noliktavas,

— kultūras, izglītības, slimnīcu vai stacionāru aprūpes iestāžu ēkas valsts sektorā,

— citas ēkas, kas nav dzīvojamās ēkas.

Mainīgais lielums: 330 Noieta deflators

Indeksa "noieta deflators" mērķis ir koriģēt apgrozījumu atbilstīgi cenu pārmaiņām.

Noieta deflators mazumtirdzniecībā nav sniegto pakalpojumu deflators, bet gan pārdoto preču deflators.

Cenas, ko izmanto, lai aprēķinātu kādas saimnieciskas darbības deflatoru, aprēķina kā vidējo svērto no attiecīgo preču cenu indeksiem saistībā ar konkrēto darbību. Ir svarīgi, lai tiktu ņemti vērā visi ražojumu cenu ietekmējoši faktori, ieskaitot pārdoto vienību daudzumu, nodrošināto transportu, rabatus, garantiju nosacījumus un galamērķi.

Jāizmanto tādi parametri, pēc kuriem novērojamā vienība nākamajos pārskata periodos varētu precīzi noteikt konkrētos ražojumus un sniegt to atbilstošo cenu par vienu vienību.

Lai atspoguļotu cenu pārmaiņu patiesās tendences, ņem vērā darījuma faktisko cenu, nevis cenrāžu cenu.

Iegūtajai informācijai par cenu principā jāatspoguļo vidējā cena pārskata periodā. Praksē faktiski iegūtā informācija var attiekties uz konkrētu dienu pārskata perioda vidū, kura jānosaka par raksturojošu pārskata periodam.

Ekonomiskas teritorijas definīcija

Ekonomiskā teritorijā tiek ieskaitītas šādas teritorijas:

— valsts pārvaldīta ģeogrāfiska teritorija, kurā notiek brīva personu, preču, pakalpojumu un kapitāla aprite,

[1] Izmantojamās platības definīcija ir saskaņota ar Būvdarbu klasifikatoru, kas savukārt balstās uz Statistikas standartiem un izpēti, Nr. 40, ANO, Ņujorka, 1987, un Statistikas standartiem un izpēti, Nr. 43, ANO, Ņujorka, 1994.

— visas brīvās zonas, ieskaitot noliktavas un rūpnīcas, kas atrodas muitas kontrolē,

— valsts gaisa telpa, teritoriālie ūdeņi un kontinentālais šelfs starptautiskajos ūdeņos, attiecībā uz kuru valstij ir ekskluzīvas tiesības,

— teritoriāli anklāvi, t. i., ģeogrāfiskas teritorijas, kas atrodas citur pasaulē un ko saskaņā ar starptautiskiem līgumiem vai starpvalstu nolīgumiem izmanto attiecīgās valsts pārvaldes iestādēm (vēstniecībām, konsulātiem, militārām bāzēm, zinātniskām bāzēm utt.),

— naftas, dabasgāzes u. c. krātuves starptautiskos ūdeņos ārpus attiecīgās valsts kontinentālā šelfa, ja tajos strādā vienības, kas pieder iepriekš definētām teritorijām.

Ekonomiskā teritorijā netiek ieskaitītas šādas teritorijas:

— ārpusteritoriāli anklāvi (t. i., attiecīgās valsts ģeogrāfiskās teritorijas daļas, ko saskaņā ar starptautiskiem līgumiem vai starpvalstu nolīgumiem izmanto citu valstu pārvaldes iestādes, Eiropas Savienības iestādes vai starptautiskas organizācijas).

Šī definīcija ir saskaņā ar Eiropas Kontu sistēmas (*ESA*) 1995 2.05–2.06 punktu.

Atšķirība starp vietējo un ārējo tirgu īstermiņa statistikas vajadzībām interpretējama atbilstīgi dalībvalstu teritorijām. Nākotnē šo definīciju varētu pārskatīt tā, lai ņemtu vērā Eiropas un/vai monetāro integrāciju atbilstīgi citām saistītām regulām.

II PIELIKUMS

Grozījumi Regulā (EK) Nr. 1165/98

Regulas (EK) Nr. 1165/98 B pielikumu groza šādi.

Mainīgo lielumu saraksts

Tekstu zem c) virsraksta ("Mainīgo lielumu saraksts") groza šādi:

1. 1. punktā svītro mainīgos lielumus: 130 Saņemtie jaunie pasūtījumi, 135 Saņemtie jaunie pasūtījumi ēku būvniecībai un 136 Saņemtie jaunie inženierbūvniecības pasūtījumi.

2. Svītro 2. un 4. punktu.

Pārskata periods

Otro daļu zem e) virsraksta (Pārskata periods) aizstāj ar šādu tekstu:

"Tām dalībvalstīm, kuru pievienotā vērtība *NACE* F iedaļā konkrētā bāzes gadā ir mazāka par 2 % no Eiropas Kopienas kopējās vērtības, ir jāiesniedz vienīgi mainīgais lielums 110, 115 un 116 par pārskata periodu, kas ir ceturksnis."

Detalizācijas pakāpe

Tekstu zem f) virsraksta (Detalizācijas pakāpe) groza šādi:

1. 1. punktu aizstāj ar šādu tekstu:

"1. Mainīgie lielumi Nr. 110, 210, 220, un 230 ir jānosūta vismaz *NACE Rev. 1* divu ciparu līmenī.".

2. 2. punktu svītro.

Datu nosūtīšanas termiņi

Zem g) virsraksta (Datu nosūtīšanas termiņi) 1. punktā svītro mainīgo lielumu 130, 135 un 136 un to attiecīgos termiņus.